

ANTECKNINGAR

om

Allmänna Väg- och Vattenbyggnads- arbeten i Sverige

under

åren 1870, 1871 och 1872.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1873.

I nådigt bref af den 3 april 1857 behagade Kongl. Maj:t, i anledning af från Rikets Ständer den 21 förutgångne mars gjord underdånig framställning, anbefalla Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader att, till upplysning för Rikets Ständer vid behandling af förekommande frågor om anslag eller lån till allmänna arbetsföretag, genom trycket offentliggöra sådana berättelser om fortgång af och åtgärder för de med bidrag från statens medel understödda väg- och vattenbyggnads-arbeten, som förut vid flere Riksdagars början utgifvits genom *enskild* persons försorg.

Till åtlydnad af detta nådiga beslut blefvo ock, så länge Riksdagar ägde rum hvart tredje år, dylika berättelser författade och utgifna af Väg- och vattenbyggnads-styrelsen för hvarje statsregleringsperiod till och med år 1866; men då, i följd af representationsförändringen, Riksdagar sedermera hållits årligen, och Väg- och vattenbyggnads-styrelsen skall, enligt gällande instruktion, till Kongl. Maj:t inberätta allt hvad som vid de årliga besigtningarna varder angående allmänna arbetens fortgång, underhåll m. m. utrönt, så har Styrelsen fått tillåtelse att, fortfarande såsom förut, afgifva berättelse till Riksdagen blott hvart tredje år. Den senast lemnade treårsberättelsen upptog och redogjorde för förhållandena från och med 1867 till och med 1869, och Styrelsen får därför, med rättelse efter de i dess arkiv befintliga handlingar och anteckningar, nu afemna

B e r ä t t e l s e

angående allmänna arbeten under åren 1870, 1871
och 1872.

Uti senast afgifna treårsberättelse är omförmäldt, att de stadganden i afseende på den formella behandlingen för allmänna

arbetens understödjande, som af Rikets Ständer vid 1840—1841 års Riksdag gjordes, fått i hufvudsakliga delar gälla oförändrade samt blifvit iakttagna ända till och med 1869. Detta har ock varit förhållandet med den treårsperiod som nu utlupit med år 1872. Berörde stadgar hafva visserligen i förut afgifna berättelser blifvit beskrifna, men de torde dock med skäl böra i korthet här ånyo omnämnas.

Förhållandet är, att — med undantag af Statens jernvägsbyggnader, hvilka bekostas utaf Statens medel och verkställas genom dess omedelbara försorg — alla andra *allmänna företag* undfått blott *understöd* från Statens medel, i form af anslag eller lån till visst belopp emot beräkнад och vid granskning godkänd kostnad, och arbetena *utföras* genom direktioner, som utses af de bidragande bolagen, kommunerna eller intressenterne. Innan beviljade statsunderstöd i Riksgäldskontoret få lyftas, måste direktionerne medelst afgifvande kontrakter tillförbinda arbetsintressenterna att, med rättelse efter gillade planer, verkställa och fullborda anläggningarne inom bestämda terminer. I tekniskt hänseende kontrolleras arbetsåtgärderna sedermera under fortgången genom Väg- och vattenbyggnads-styrelsens försorg vid årliga besigtningar, som förrättas af cheferne eller adjutanterne inom de 5 väg- och vattenbyggnads-distrikter, i hvilka landet är indeladt.

De kommuner, bolag eller intressenter, som draga nytta af att t. ex. en jernvägs- eller landsvägsanläggning, en hamnbyggnad, en vattenaftappning o. s. v. varder utförd och därför till verkställigheten bidraga med penningar, dagsverken eller materialier, framstå alltså på visst sätt gent emot Staten såsom entreprenörer, enär Staten lemнар understöd med på förhand bestämda belopp och kontrollerar, att företagen blifva ändamålsenligt samt enligt gillade planer fullbordade.

När arbeten af mera grannliga beskaffenhet och till hvilkas verkställighet erfordras tekniska kunskaper och praktisk erfarenhet — såsom kanal-, jernvägs-, hamn- eller brobyggnader — skola utföras, så finna intressenterna i företagen gemenligen för-

enligt med egna fördelar att till arbetschefer antaga eller aflöna sakkunniga personer. Härutaf följer också, att äfven dylika arbeten varda i detalj utförda med iakttagande af enahanda försigtighetsmått samt lika noggrannt genom de intresserade, som i fall utförandet skedde genom Statens egen försorg.

Väg- och vattenbyggnads-styrelsen, som granskar och afgifver underdåniga utlåtanden öfver planer för allmänna arbeten, till hvilka statsbidrag äskas, har, sedan understöd blifvit meddeladt, till hufvudsakligt åliggande att genom inspektioner *bevaka*, det de gillade planerna varda följda, och lemna tillika, när sådant af vederbörande önskas, *råd* och *upplysningar* angående hvad arbetsdirektionerna böra iakttaga.

Uti de före detta afgifna berättelserna har med stöd af vunnen flerårig erfarenhet den åsigt blifvit yttrad, att ett enklare och för Staten billigare samt derjemte ändamålsenligare system för öfvervakandet af allmänna arbetens utförande inom landets vidsträckta provinser — hvarest, med betydliga af Kongl. Maj:t och Riksdagen anvisade summor, en mängd till förbättringar i kommunikationerna ledande anläggningar, äfvensom vattenaftappningar till frostländighets minskande och jordbrukets förkofran, blifvit efter hand utförda eller fortgå — troligen icke skulle kunna uppgöras, än detta alltifrån 1840—1841 års Riksmöte och till innevarande tid af Statsmakterna antagna; och det torde alltså icke kunna anses för mycket vågadt att nu fälla samma omdöme rörande ifrågavarande organisation, helst som under denna treårsperiod ingen giltig anledning förekommit till anmärkning deremot.

Efter denna förberedande antydan angående de hufvudgrunder, som varit gällande för allmänna arbetens understödjande och utförande under åren 1870, 1871 och 1872, må anföras, beträffande det för dessa år anvisade anslag till

Aflöning

för Styrelsen öfver allmänna väg- och vattenbyggnader, att år 1870 utgick härtill såsom föregående år en summa af 32,800 R:dr; men åren 1871 och 1872 har anslaget varit för-

höjdt till 33,400 R:dr, emedan kamrerarens och vaktmästarens löner med allt skäl ansetts böra ökas.

Enligt af Kongl. Maj:t för de tvenne senaste åren fastställd lönestat har utgått:

vid embetsverket i Stockholm:

till öfver-direktören och chefen, som tillika är öfverste och chef		
för väg- och vattenbyggnads-corpsen	R:dr	6,000. —
» byrå-chefen för tekniska afdelningen..	»	4,500. —
» kamreraren, som tillika är kansliledamot....	»	3,000. —
» tre tekniska biträden och adjutanter vid		
byrån, en à 1,200 R:dr, en à 1,000 R:dr		
och en à 800 R:dr	»	3,000. —
» en förste kanslist och registrator	»	1,800. —
» en andre kanslist	»	1,000. —
» en vaktmästare	»	600. —

vid väg- och vattenbyggnadsdistrikten:

5 distriktchefer, som innehåva majors värdig-		
het, till hvardera 1,800 R:dr	»	9,000. —
6 distriktadjutanter af kaptens eller löjtnants		
grad, hvaraf 2 i norra och 1 i hvardera		
af de öfriga 4 distrikten, à 750 R:dr	»	4,500. —
		<hr/>
	Summa årligen R:dr	33,400. —

Som distriktens tjenstemän icke vid alla tillfällen kunna medhinna att verkställa de undersökningar eller andra göromål, som stundom på en gång erfordras inom ett eller annat af distriktten, så äro extra adjutanter antagna, hvilka, emedan de ej åtnjuta löner, få, med Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd, vid för- rättningar sig tillgodoberäkna *dels* rese- och traktamentsersättningar enligt resereglementet, *dels ock* tjenstgöringspenningar af 5 R:dr för hvarje dag, som till undersökning o. s. v. åtgått, och hvilka medel utbetalas från Väg- och vattenbyggnads-styrelsens rese- och undersökningstillgångar.

Anslag till lärare och till stipendier för ingeniör-elever,

som utgått alltifrån 1840—1841 års Riksdag till 1869 års slut, på det att elever för väg- och vattenbyggnadsyrket skulle vid Mariebergs artilleri-läroverk, numera Krigshögskolan, kunna bildas, har under de senast förflutna trenne åren 1870, 1871 och 1872 icke varit anvisadt.

Det torde här böra lemnas den upplysning, att utaf de elever, hvilka utexaminerades från förenämnde läroverk vid de slutade kurserna åren 1867 och 1869, har ännu ingen blifvit uppförd å underdånigt förslag till officer å Väg- och vattenbyggnads-corpsen. Denna corps räknar nämligen för närvarande 68 medlemmar och har ej ansetts böra ökas till obegränsadt antal, så mycket mindre som det visat sig mycket svårt att bereda anställning och nödig utkomst vid *alla* tillfällen för *det* antal officerare som redan finnes på corpsen. Under senaste åren — då åtrån att få jernbanor anlagda uti alla möjliga och omöjliga riktningar inom landet framstått i betänklig grad — har visserligen ett motsatt förhållande uppstått, så att väg- och vattenbyggnads-ingenjörerne för tillfället fått en gyllene tid och ersättas af arbetsintressenter med höga, stundom allt för höga, arfvoden. Men som all för hastig stegring förr eller senare åstadkommer afmattning, och då åtskilliga af de jernvägsbyggande bolagen trott det vara med sin fördel förenligt att gå öfver ån efter vatten genom att skaffa sig ingenjörer från utlandet, så torde ännu ingen säkerhet kunna anses vara vunnen, huruvida väg- och vattenbyggnads-corpsen bör ytterligare ökas eller ej.

Anslag till inspektioner, resor, undersökningar och expenser för allmänna arbeten.

Till dessa ändamål hafva af Riksdagarna varit för åren 1870, 1871 och 1872 anvisade 25,000 R:dr för hvarterdera året, hvilka

belopp årligen af Kongl. Maj:t blifvit till vissa ändamål i nåder fördelade.

Då nya allmänna anläggningar hvarje år påbörjas samt måste kontrolleras, och då äldre fortgående eller fullbordade arbeten äfven böra inspekteras för bevakande af att de nödiga underhållsåtgärderne varda ändamålsenligt utförda, så är det naturligt, att rese- och inspektionskostnaderna också skola småningom för hvarje år ökas. Det som för tillfället i betydligare mån bidrager till att öka dessa utgifter är emellertid de många jernbanor, som i flere riktningar blifvit, inom olika delar af landet, af särskilda bolag anlagde eller äro under utförande, dels med statslåneunderstöd och dels med endast rätt att expropriera mark för banans verkställande. Vid flere utaf dessa enskilda jernvägsbyggnader, hvilka tillstöta de af Staten utförda stamlederna, och der Statens rörliga materiel således kan komma att ingå, måste i följd häraf kontrollerande ingenjörer af Kongl. Maj:t i nåder anställas för att, mot åtnjutande af rese- och trakamentsersättningar, åtminstone en gång i hvarvt kvartal besigtiga de under verkställighet varande arbetena och tillse, att ändamålsenliga och godkända konstruktioner dervid iakttagas samt att fullgoda materialier användas.

I öfrigt ha, under de trenne år som denna berättelse omfattar, bidrag för vägundersökningar utgått såsom förr, — det vill säga, att undersökningsförrättares resor m. m. blifvit ersatte af statsmedel, när menigheter deltagit i mätningar och utstakningar genom att, kostnadsfritt för Staten, tillhandahålla erforderliga handtlangnings-dagsverken och utstaknings-störar. För att undvika omgångar, och följaktligen till beredande af lättnad och skyndsamhet i åtgärderne, hafva vissa belopp, som Kongl. Maj:t efter derom gjorda framställningar gillat, såsom förut varit vanligt äfvenväl under denna tid blifvit stälde till Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i de särskilda länen förfogande för dylika ändamål, och dessa medel redovisas årligen genom från Länsstyrelserna afgifvande räkningar, hvilka ingå uti Väg- och vattenbyggnads-styrelsens hufvudbok.

Till undersökningar för planers utarbetande öfver vatten-aftappningar meddelas deremot icke bidrag från statsmedel, emedan dylika arbeten, genom hvilka afses att bereda förut oanvändbara jordvidder till odling, äro i första hand gagneliga för enskilda jordägare samt lemna dem direkt vinst. Det synes följaktligen vara fullt rättvist, att den eller de, som komma att njuta fördel af att vattenaftappning verkställas, sjelfva bekosta den nödiga utredningen och uppgörelsen om huru dylikt arbete bör utföras samt hvad detsamma kan komma att kosta, särdeles då intressenterna åsyfta att till företaget undfå bidrag från allmänna medel, sedan den summa, som till afdikningen erfordras, blifvit genom plans upprättande bestämd. Om undersökningar för utdikningar understöddes med statsmedel, vore det dessutom fara värdt, att en mängd företag skulle ifrågasättas, hvilka för ingen del vore förtjenta att verkställas; och den grundsats, att planers upprättande öfver vattenaftappningsarbeten böra af jordägarna bekostas, utgör alltså en nödig hållhake, så att inga andra undersökningar komma i fråga än för utdikningar, af hvilkas utförande jordägarna äro öfvertygade att de skola ernå fördelar för sina ägande hemman.

Anslag till understöd vid utrikes resors företagande af Väg- och vattenbyggnads-corpsens medlemmar.

Likasom förhållandet var under näst föregående treårsperiod till 1869 års utgång, har för åren 1870, 1871 och 1872 varit anvisadt ett belopp af 2,000 R:dr per år, att af Kongl. Maj:t i nåder disponeras till stipendier eller understöd för Väg- och vattenbyggnads-corpsen vid utrikes resors verkställande i ändamål att studera andra länders allmänna arbeten.

Dessa medel hafva fortfarande af Kongl. Maj:t fördelats till tvenne resestipendier om 1,000 R:dr för hvardera af ofvan-nämnde 3 år, och understöden hafva utgått:

år 1870 till löjtnanterne E. Westerberg och F. H. Bergman;
 » 1871 » » P. L. Laurell och E. Sandell; samt
 » 1872 » » O. F. Åqvist och L. Broomé.

Af understödet få stipendiaterne lyfta $\frac{2}{3}$ när resorne anträdas, och $\frac{1}{3}$ inestår i Statskontoret intill dess att, efter resans slut, berättelser och gjorda observationer med belysande ritningar aflemnas till Styrelsen för väg- och vattenbyggnader.

Till diverse allmänna arbetens understödjande hafva dels anslag utan återbetalningsskyldighet, dels ock lånebidrag meddelats under åren 1870, 1871 och 1872.

Som Riksdagar numera äga rum årligen och medel till understöd för allmänna arbetens bedrivande *anvisas* blott för ett år i sender, bör det bidraga till tydlighet och reda, att berättelsen rörande medlens användande uppställes på enahanda sätt som anvisningen skett, eller särskildt för hvarterdera af de år som berättelsen omfattar, ty dymedelst kommer samma ordning att här följas som blifvit af Riksdagen iakttagen vid uppgörandet af hvarje års reglemente för Riksgälds-kontoret, hvilket utbetalar de anslagna summorna.

Statsbidrag under år 1870.

Det *reglemente för Riksgälds-kontoret*, som *utfärdades vid slutet af 1869 års Riksdag*, angifver i § 31, att för *väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanaler och andra vattenkommunikationer, äfvensom till sjösänknings- och andra vattenaftappningsföretag*, blifvit af Riksdagen *beviljade* och till Kongl. Maj:ts disposition *anvisade* följande statsbidrag.

A. Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o. *För anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, för år 1870 ett anslag af 150,000 R:dr.*

Kongl. Maj:t har i nåder fördelat detta anslag till bidrag för följande arbeten, nämligen:

	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
Norrbottens län.				
<i>Anläggning af väg mellan Sackas och Gellivara, inom Gellivara socken, utgörande fortsättning af den vägbyggnad från Skröfven till Gellivara som blifvit delvis förut understödd till Sackas. Längden af det ifrågavarande vägstycket, som utförts enligt gillad plan af d. 23 nov. 1869, uppgick till 1 mil 21000 fot</i>	19,701	65	17,000	—
Gefleborgs län.				
<i>Omläggning å landsvägen jemte uppförande af ny bro öfver Ljusne elfs mindre gren inom Arbrå socken. Plan till arbetet gillades d. 23 nov. 1869 och vägomläggningens längd utgjorde 1800 fot</i>	10,200	—	6,600	—
Stora Kopparbergs län.				
<i>Anläggning af väg från Fulu elf till Grashedens nybygge samt brobyggnad öfver elfven, inom Transtrands socken, utgörande fortsättning å den förut med statsbidrag understödda väganläggningen genom socknen till riksgränsen, emot Tryssilds socken i Norge. Enligt gillade planer utgjorde vägstyckets längd 25130 fot</i>	16,986	53	14,100	—
Westmanlands län.				
<i>Anläggning af väg ifrån Forss öfver Store Mossen, till fortsättning af den förut i viss mån bearbetade väglinie, som anlagts i sträckning från Uttersbergs jernvägsstation till Hägernäs bruk, utgörande den ifrågavarande vägdelen i längd 9300 fot</i>	7,547	78	5,000	—
Jönköpings län.				
<i>Omläggningar å landsvägen mellan Hvetlanda och Serarps gästgivaregårdar. Enligt den 26 febr. 1869 gillad plan är hela detta företag, som omfattar 1 mil 28910 fot i längd, beräknadt att erfordra</i>				

	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.
60,000 R:dr, och till detsamma har blifvit <i>beviljad</i> ett understöd af 40,000 R:dr. 1869 års Riksdag <i>anvisade</i> till arbetet 15,000 R:dr, och till fortsättning deraf disponerade Kongl. Maj:t af 1870 års tillgångar	---	---	15,000	---
<i>Omläggning af landsvägen från Jönköping förbi Pico och Asen, i riktning mot Jära gästgifvaregård.</i> Hela denna väg-omläggning håller i längd 21594 fot och var beräknad att erfordra 31,168 R:dr. Hela det bidrag, som till arbetet <i>beviljades</i> , utgjorde 20,000 R:dr samt <i>anvisades</i> att utgå från 1869 års missväxt-understödsmedel, och resten har i näder disponerats från 1870 års vägbyggnadsfond med	---	---	10,000	---
Kalmar län.				
<i>Omläggningar å den s. k. Strandavägen emellan Syserum och Näshult.</i> Planen härför upptog i sin helhet en erforderlig kostnad af 29,005 R:dr 8 öre, och till utförandet <i>beviljades</i> 19,340 R:dr att såsom statsunderstöd utgå. Af detta bidrag <i>anvisade</i> Riksdagen 1869 emellertid endast 11,000 R:dr i ändamål att under året bereda tillfälle till arbetsförtjenst i orten, och återstoden har utgått från 1870 års vägbyggnadsfond, med	---	---	8,340	---
Elfsborgs län.				
<i>Omläggningar å landsvägen mellan Tängelanda gästgifvaregård och Rådane på Dalsland.</i> Planen, som gillades den 9 juli 1869, upptog omläggningar å en väglängd af 1 mil 6335 fot	42,377	---	20,000	---
<i>Omläggning förbi Högelid i Svenljunga socken</i> , enligt plan som gillats den 23 nov. 1869, utgör i längd 3012 fot	3,610	50	2,400	---
<i>Omläggning af landsvägen vid Grankilen i Tranemo socken</i> , enligt plan som gillats den 23 nov. 1869, omfattade en väglängd af 1425 fot	2,805	57	1,850	---

	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
<i>Omläggning förbi Skillerås backar i Mossebo socken.</i> Planen, som gillades den 23 nov. 1869, upptog vägomläggningslängden till 2060 fot	3,020	83	2,000	—
Wermlands län.				
<i>Iståndsättande af väg mellan Slättne gästgifvaregård i Dahlby socken och Höljes vid Norra Finnskoga sockens kyrka.</i> Planen erhöll gillande d. 22 april 1870, och beviljades till hela företaget, som omfattade omkring 1 $\frac{1}{4}$ mil i längd, såsom statsunderstöd 15,000 R:dr, hvarutaf likväl 6,000 R:dr bestämdes att utgå först af 1871 års vägbyggnadsfond	—	—	9,000	—
Kronobergs län.				
<i>Omläggning af landsvägen mellan Grannkone bro och Heda, i Nottebäcks socken.</i> Planen, som gillades den 26 febr. 1869, upptog såsom erforderlig kostnad 30,600 R:dr, och till företagets utförande beviljades 20,400 R:dr, hvaraf Riksdagen särskildt anvisade 7,000 R:dr att utgå under 1869. Af 1870 års vägbyggnadsfond har utgått ytterligare till detta arbete	—	—	7,000	—
<i>Omläggningar och förbättringar mellan Vexjö och Uppvidinge häradsgrens.</i> Denna vägsträckning utgör i längd 4 mil 21,305 fot, samt beräknades, i plan som gillades den 14 maj 1869, att erfordra 109,600 R:dr. Statsunderstöd beviljades med 73,000 R:dr, och deraf anvisades af särskilda medel till utgående redan 1869 ett belopp af 60,000 R:dr; resten har utgått från 1870 års vägbyggnadsfond med	—	—	13,000	—
<i>Omläggning å landsvägen mellan Öhrs gästgifvaregård och Moheda.</i> Detta företag gillades den 14 maj 1869 och planen upptog 27,000 R:dr såsom erforderlig kostnad. Statsbidrag beviljades att utgå med 18,000 R:dr, hvaraf 15,000 R:dr anvisades till lyftning redan 1869,				

	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.
och resten borde utgå af 1870 års vägbyggnadsfond	—	—	3,000	—
Blekinge län.				
<i>Vägförbättringar inom Tvings och Eringsboda socknar, enligt plan som gillades d en 14maj 1869 beräknade för en längd af 6,338 fot</i>	12,100	—	8,000	—
Christianstads län.				
<i>Omläggningar och förbättringar å landsvägssträckningen från Mala by förbi Bjernums gästgifvaregård till Smålands-gränsen. Planen, beräknad för en väglängd af 9,860 fot, erhöll nådigt gillande d. 23 nov. 1869, men ändrades i viss mån, med nedsättning i den primitivt kalkylerade kostnaden, den 3 juni 1870</i>	11,152	—	7,430	—

Anmärkning. Samtliga de här omnämnda vägarbetena, — med undantag af det sistänförda i Christianstads län, hvarför bestämda arbetsterminen icke tilländagår förr än den 1 okt. 1873 — äro redan fullbordade och på grund af afsyningar godkända.

2:o. *För väganläggning från Ramsele sockengräns genom Fjellsjö och Bodums socknar samt vidare till Tåsjö kyrka i Vester-norrlands län har Riksdagen anvisat återstoden 11,250 R:dr att utgå 1870 utaf det för detta vägarbete vid 1865—1866 års Riksdag beviljade anslag 76,250 R:dr.*

Denna 6 mil 35354 fot långa väg blef fulländad 1870 samt godkändes vid då förrättad afsyning.

3:o. *Återstoden, 41,666 R:dr 67 öre, af det vid 1865—1866 års Riksdag för anläggning af väg mellan sjön Bolmens strand och Wieslanda jernvägsstation inom Kronobergs län beviljade, mot $\frac{2}{3}$ af verkliga kostnaden svarande anslag af högst 150,000 R:dr. Denna återstod skulle utgå redan under år 1869 på de tider och med de belopp, som Kongl. Majt med afseende å*

arbetets fortgång behagade bestämma; dock borde en del, enligt Kongl. Maj:ts bepröfvande, innestå intill dess att arbetet blifvit fullbordadt, afsynadt och godkändt; och skulle intressenterne, i den mån anslagssumman utbekoms, af egna medel tillskjuta minst hälften emot hvad af anslaget lyftades.

Orsaken till att den å beviljade statsbidraget till ifrågavarande väganläggning 150,000 R:dr återstående delen 41,666 R:dr 67 öre blef, såsom ofvan är omnämndt, *anvisad* att lyftas redan under 1869, var att Riksdagen sålunda ville bereda tillfälle till arbetsförtjenst åt ortens genom missväxt nödställda befolkning. Företaget, omfattande en väglängd af $4\frac{1}{4}$ mil, fullbordades, afsynades och godkändes under hösten 1870.

B. Bro- och hamnbyggnader.

4:o. För understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensning af åar och farleder för år 1870 ställde Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition ett anslag af 20,000 R:dr.

Kongl. Maj:t har i nåder behagat anvisa denna lilla fond till bidrag för följande företags utförande, nämligen:

Hamnanläggning vid Busören å Hallands kust. Enligt plan, som i nåder gillades den 30 nov. 1869, var detta företag beräknadt att erfordra en kostnad af 8,400 R:dr, och till utförandet beviljade Kongl. Maj:t af förestående tillgång ett understöd af 6,000 R:dr. Anläggningen är fullbordad, afsynad och godkänd.

Här bör likväl anmärkas, att byggnaden blef under utförandet genom häftig storm och sjögång betydligt skadad, i följd hvaraf, och då till skadornas afhjelpande på grund af derom upprättadt förslag behöfdes en utgift af 3,360 R:dr, ett ytterligare understöd blef beviljadt att utgå af 1871 års medel med 3,000 R:dr, — hvarom anteckning förefinnes vid redogörelsen för nämnde års dispositioner.

Hamnanläggning vid Sandviken inom Persnäs socken å Ölands kust. Planen, som erhöll nådigt gillande den 29 juli

1870, upptog behof af 27,400 R:dr för denna hamns utförande, och Kongl. Maj:t behagade i nåder disponera ett bidrag till arbetet af 18,000 R:dr, hvaraf 14,000 R:dr skulle utgå af 1870 års tillgångar och 4,000 R:dr af 1871 års fond till smärre hamnbyggnader m. m., hvarom anteckning äfven finnes vid redogörelsen för sistnämnde års fond.

Enligt antaget kontrakt bör företaget fullbordas till den 1 okt. 1873.

C. Kanaler och andra vattenkommunikationer.

5:o. *För utsträckning af Kinda båtled från sjön Rengen till Linköpings hamn anvisade Riksdagen återstoden af det statsbidrag, som för detta arbetsföretag vid 1862—1863 års Riksdag blifvit beviljadt och hvilken återstod skulle under år 1870 från Riksgäldskontoret få utbetalas med 32,500 R:dr såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och 32,500 R:dr såsom lån, eller tillhopa 65,000 R:dr, att af vederbörande lyftas under de vilkor, som i afseende på statsbidragets åtnjutande i dess helhet blifvit af Rikets Ständer meddelade.*

Denna farled har vid afsyning i september månad år 1871 blifvit till alla delar godkänd såsom på ett berömligt sätt fullbordad, med dervid gjorda åtskilliga värdefulla tillägg i arbetet utöfver den för företagets utförande i nåder gillade plan.

D. Sjösänkringar och andra vattenaftappningsföretag.

6:o. *60,000 R:dr afsattes af Riksdagen att för 1870 utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet till understödjande af sådana myrutedikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Vesterbottens, Vesternorrlands, Jemtlands, Gelleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härad i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten; dock under vilkor, — dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga $\frac{1}{3}$ af den för arbetes utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, — dels att anslaget må,*

utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande, — dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilda alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar, som med statsbidrag blifvit understödda, — dels ock att Kongl. Maj:t äger att, i de fall der sådant anses vara af behovet påkalladt, i nåder medgifva, att en del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas.

Denna aftappningsfond 60,000 R:dr har Kongl. Maj:t behagat för frostländighetens minskande i de norra länen fördela till efterföljande arbeten, för hvilka planer i nåder gillats och om hvilkas utförande kontraktshandlingar ifrån vederbörande intressenter till Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader afgifvits, nämligen:

	Beräknad kostnad.	Vattenbefriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
Norrbottnens län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Skatamarks by i Öfver-Luleå socken bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	2,900 —	703.	960 —
<i>Utdikning vid Skogså by i samma socken. Arbetet skall fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	2,500 —	816.	830 —
<i>Utdikning vid Svartbjörns by i samma socken. Arbetet bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	7,430 —	5421.	2,470 —
<i>Utdikning vid Bredåkers by i samma socken. Redan fullbordad och vid afsyning godkänd</i>	4,830 —	2366.	1,610 —
<i>Utdikning vid Juoxengi by i Öfver-Torneå socken. Företaget bör fulländas till d. 1 okt. 1873</i>	1,947 —	379.	650 —
Westerbottnens län.			
<i>Utdikning vid Böle, Westerteg m. fl. byar i Umeå socken. Fullbordad, afsynad och godkänd</i>	28,991 56	10001.	9,660 —

	Beräknad kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
<i>Utdikning vid Skrämrträsk by i Skellefteå socken. Arbetet bör fullbordas till d. 1 okt. 1873 ...</i>	6,304 20	1536.	2,100 —
<i>Utdikning vid Ullsjöbergs by i Dorothea socken. Arbetet borde fullbordats till d. 1 okt. 1872, men afsyningsbetyg har ännu icke inkommit</i>	4,130 —	442.	1,370 —
<i>Utdikning af Stor- och Källmyrarna vid Korssjö by i Bygdeå socken. Arbetet borde fullbordats till d. 1 okt. 1872, men ansökning om förlängd arbetstermin har inkommit</i>	6,950 74	837.	2,310 —
Westernorrlands län.			
<i>Sänkning af Näs-sjön och utdikning af tillstötande frostmyrar i Nätra socken. Företaget är fullbordadt och vid afsynning godkänt</i>	4,750 —	221.	1,580 —
<i>Sänkning af Korssjö-sjön och utdikning af frostmyrar vid Sunnansjö, Bjälsta och Vikens byar i Nätra socken. Arbetet bör fullbordas till d. 1 okt. 1873 ...</i>	13,000 —	588.	4,330 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Utviks by i Nora socken. Arbetet skulle fullbordats till d. 1 okt. 1872, men afsyningsbetyg har ännu ej inkommit</i>	3,000 —	104.	1,000 —
Jemtlands län.			
<i>Frostmyrars utdikning vid Störåsens by i Fölinge socken bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	3,900 —	336.	1,300 —
<i>Frostmyrars utdikning vid Gåxsjö by i Hammerdals socken bör fullbordas till d. 1 okt. 1875 ...</i>	43,350 —	7666.	14,450 —
<i>Frostmyrars utdikning vid Yxskafvikälens by i samma socken bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	21,300 —	2616.	7,100 —

	Beräknad kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljadt statsbidrag.
Gefleborgs län.			
<i>Utdikning af frostledande Håkbo- och Teft-tjärnarne i Jerfsö soc- ken. Arbetena afsynade och god- kände</i>	3,974 40	697.	1,320 —
Wermlands län.			
<i>Utdikning af frostmyrar samt strömrätning i Magneslags soc- ken af Jösse härad. Arbetet bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	17,878 54	1703.	5,960 —

Anmärkning. Bidrag anvisade till ett företag i Vermland och till ett i Jemtland hafva af förekomna anledningar blifvit indragna.

7:o. 50,000 R:dr hafva af Riksdagen blifvit för år 1870 ställda till Kongl. Maj:ts nådiga disposition, att utgå såsom lån för befrämjande af utdikningar och aftappningar af samma trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län.

Kongl. Maj:t har i nåder behagat fördela dessa utdikningslänemedel tll följande aftappnings-arbetens verkställande, nämligen:

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljadt lånebidrag.
Upsala län.			
<i>Utdikning af vattensjuka ägovidder vid Dorkarby, Rocknö, Ersta och Söderby byar i Tolfta socken. Arbetet skulle enligt kontrakt fullbordas till d. 1 okt. 1872 och är anmaldt till afsyning</i>	32,827 —	15642.	16,000 —
Stockholms län.			
<i>Sänkning af sjön Angarn i Vallentuna socken. Intressenterna, som borde fullbordat arbetet till den 1 okt. 1872, hafva begärt att genast få återbetala lånet samt</i>			

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
befrias från skyldighet att komplettera det i viss mån bearbetade företaget	5,140 60	8484.	2,000 —
<i>Sänkning af sjöarne Flaten, Långsjön och Drefviken i Södertörn</i> genom utvidgningar och fördjupningar vid <i>Nyfors, Gammelström och Gudö å.</i> Företaget är på grund af afsyning godkänt såsom fullbordadt	25,063 75	2000.	12,500 —
Skaraborgs län.			
<i>Sänkning af Lillåns vattenyta, inom Trökörna socken.</i> Arbetet skall fullbordas enligt plan till d. 1 okt. 1873	18,000 —	1366.	9,000 —
Jönköpings län.			
<i>Aftappning af Löfås sjö i Ramqvilla socken.</i> Arbetet borde hafva fullbordats till d. 1 okt. 1871, men särskilda omständigheter hafva påkallat förlängning i arbetsterminen till d. 1 okt. 1873	4,000 —	85.	2,000 —
Kalmar län.			
<i>Rensningar i Alster-ån samt utdikningar vid åtskilliga byar i Alems socken.</i> Företaget är fullbordadt och afsynadt	10,350 —	661.	5,000 —
<i>Afdikning å vattendränkt mark vid Tombo, Tokeby och Sporsjö byar i Aby socken.</i> Arbetet bör fullbordas inom d. 1 okt. 1874	6,500 —	1441.	3,500 —

Anmärkning. Två utdikningar, en i Jönköpings och en i Kalmar län, till hvilka statslån för verkställandet blifvit inåder beviljade, utföras ej, enär intressenterna afsagt sig låneunderstödens användande till afsedda ändamålen.

8:o. För Lida-åns sänkning och rensning anvisade Riksdagen återstoden, 10,000 R:dr, att utgå 1870 af det vid 1862—1863 års Riksdag beviljade låneunderstöd 126,000 R:dr, och stad-

gades, att de vilkor, som för detta understöd redan blifvit bestämda, borde för slutliga beloppets utbekommande iakttagas.

Denna stora afdikning, genom hvars verkställande förut vattendränkta jordvidder inom Skaraborgs och Elfsborgs län, uppgående till omkring 4000 tunnland eller 22400 kvadratref, blifvit torrlagda och tjenliga till odling, har fullbordats och vid förrättad afsyning kunnat godkännas.

9:o. *Återstoden af det vid 1865—1866 års Riksdag till rensningar för vattnets afledande i en del af Ume elf beviljade anslag utan återbetalningsskyldighet af 11,000 R:dr har af Riksdagen anvisats att under år 1870 utgå med 2,000 R:dr.*

Elfrensningen, som förrättats uti Bergsforsen och haft till ändamål att genom vattenytans sänkning derofvanom från öfversvämningar vid flöden skydda lågt belägna ägor vid elfstränderne, är fullbordad och har, på grund af förrättad afsyning, blifvit godkänd såsom varande utförd enligt gillad plan.

Det vid slutet af 1869 års Riksdag för Riksgälds-kontoret utfärdade reglemente (hvilket gäller hufvudsakligen för 1870) upptager

dels uti § 33:

I ändamål att genom beredande af arbetsförtjenst lindra den till följd af 1863 års felslagna skörd inom vissa delar af landet nödlidande befolkningens behof har Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition, under iakttagande af de allmänna vilkor och stadganden som vid nästföregångna Riksdag i afseende på beviljade statsbidrag till vägarbeten blefvo fastställda, på Riksgälds-kontoret anvisat:

1:o *för vägomläggning å allmänna landsvägen mellan Grannkonebro och Ileda by i Nottebäcks socken af Kronobergs län ett anslag af 20,400 R:dr, hvaraf 7,000 R:dr att utgå under 1869 och 7,000 R:dr under 1870.*

2:o för omläggning af den mellan Syserum och Näshult belägna del af s. k. Strandavägen inom Tuna socken af Kalmar län ett anslag af 19,340 R:dr, hvaraf 11,000 R:dr att utgå 1869 och 8,340 R:dr under 1870; samt

3:o för omläggning af allmänna landsvägen mellan Hvetlanda och Serarps gästgifvaregårdar inom Östra härad af Jönköpings län ett anslag af 40,000 R:dr, hvaraf 15,000 R:dr att utgå under år 1869 och 15,000 R:dr år 1870.

Skolande dock de för 1870 till ofvannämnde trenne vägförbättringar beviljade anslagsbelopp utgå af de för anläggning af nya eller omläggning och förbättring af backiga eller eljest mindre goda vägar för samma år anvisade medel.

Detta 1869 års Riksdags särskilda beslut har blifvit omfördt redan uti den berättelse, som i januari månad 1870 lemnades till den då församlade Riksdagen, och hvilken berättelse omfattade redogörelse för de tre åren 1867, 1868 och 1869. Nu får alltså blott i afseende härå anmälas, att de trenne häröfvan nämnda vägarbetena blifvit inom i kontrakten föreskrifna tider fullbordade, samt äro, på grund af ingångna afsyningsbetyg, före detta antagna och godkända.

dels uti § 34.

Likaledes har Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition för beredande af tillfällen till arbetsförtjenst åt den i följd af 1868 års missväxt nödlidande befolkningen i Kronobergs och Jönköpings län, till utgående från Riksgälds-kontoret i mån af behof, för innevarande år (1869) anvisat ett anslag af 123,300 R:dr till kanal- och väganläggningar samt vägförbättringar, förnämligast inom Kronobergs län, af hvilken anslagssumma dock en del må, efter Kongl. Maj:ts bepröfvande, användas till vägarbeten inom Jönköpings län.

Rörande fördelningen utaf denna särskilda understödsfond, som utgått redan under år 1869, har äfvenledes en fullständig redogörelse lemnats i den ofvan åberopade berättelse, som afgafs i januari månad 1870 till den då församlade Riksdagen; och nu anmäles därför blott, att samtliga de företag, som erhöilo under-

stöd af förbemälde 123,300 R:dr, blifvit enligt gillade planer samt antagna kontrakter vederbörligen fullbordade samt på grund af förrättade afsyningar godkända.

och dels uti § 35:

att till undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande länen Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition på Riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 340,000 R:dr, att under innevarande år (1869) uppå skeende requisition till Statskontoret utbetalas; och må dessa medel af Kongl. Maj:t användas till räntefria låneunderstöd med bestämda återbetalningsterminer m. m.

Uti den afgifna, härofvän flera gånger återopade berättelse, som sträckte sig till och med år 1869, är anfördt och redogjort för, att Kongl. Maj:t under sistnämnde år behagat, till nödens lindrande genom beredande af tillfällen till arbetsförtjenst, af ofvannämnde summa 340,000 R:dr i nåder meddela understöd till åtskilliga företags verkställande inom Kalmar, Kronobergs, Blekinge och Hallands län; och därför anmäles här endast, att alla de utaf ifrågavarande tillgång med statsbidrag hugnade arbeten blifvit enligt kontraktens bestämmelser fullbordade samt vid verkställde afsyningar kunnat godkännas.

Under år 1870 har Kongl. Maj:t af Riksstatens Sjetta Hufvudtitels tillgångar behagat i nåder anvisa understöd såsom anslag utan återbetalningsskyldighet:

till *rifning* utaf en del af *Bohus fästningsruin* samt uppförande af en *skyddsmur* nedanför ruinen, i ändamål att bereda trygghet för vägförande som hotades af att skadas genom stundom nedrasande sten från de gamla murarna, 3,400 R:dr;

samt för *brobyggnad öfver Ringsjöundet*, i stället för derstädes förut begagnad färjeinrättning som ofta var hinderlig för kommunikationen; broanläggningen var beräknad att erfordra 7,700 R:dr, och understöd utgick till dess verkställande med 3,800 R:dr.

Begge dessa arbeten äro fullbordade och hafva på grund af förrättade afsyningar blifvit godkända.

I hänseende till de under 1870 vidtagna åtgärder i och för allmänna arbetens bedrivande må här slutligen omförmälas:

Den jernvägsanläggning mellan *Frövi station*, å Örebro—Arbogabanan, och *Ludvika bruk*, vid sjön Wessman i Stora Kopparbergs län, för hvilken anläggnings verkställande, utan statsbidrag men med rättelse efter pröfvad och i nåder fastställd plan, Kongl. Maj:t behagat den 22 september 1869 meddela s. k. concession, har — sedan 200,000 R:dr enligt föreskrift blifvit af intressenterna deponerade i Riksbanken till säkerhet för att anläggningen skall fullbordas — år 1870 påbörjats. Detta företag, hvars utförande kontrolleras af dertill i nåder förordnad ingenjör, fortgår oafbrutet, och en del af den omkring 9 svenska mil långa banan har redan kunnat under hela år 1872 trafikeras med bestämda dagliga bantåg. Spårvidd och minsta krökningsradier äro lika med statsbanornas, men skenorna äro svagare och lutningsanlagen brantare.

Statsbidrag under år 1871.

Det reglemente för Riksgälds-kontoret som utfärdats vid slutet af 1870 års Riksdag, och följaktligen gäller hufvudsakligen för år 1871, upptager uti

§ 27.

För väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanaler och andra vattenkommunikationer äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag har Riksdagen beviljat och till Kongl. Maj:ts disposition anvisat följande statsbidrag.

A) Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o) *För anläggning af nya samt förbättring eller anläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar för år 1871 ett anslag af 150,000 R:dr; och har Riksdagen medgifvit, att, derest*

Kongl. Majt af denna fond anvisar 10,000 R:dr till fullbordande af omläggningen å allmänna landsvägen mellan Hvettlanda och Serarps gästgifvaregårdar inom Östra härad af Jönköpings län, detta belopp redan under innevarande år (1870) får från Riksgälds-kontoret utbetalas.

Kongl. Maj:t har, på de grunder och vilkor som Riksdagen för bidragens utgående bestämt, i nåder fördelat denna fond till nedantecknade anläggningars understödjande med följande belopp, nämligen:

	Beräknad arbets- kostnad.	Anlagd eller förbättrad väglängd.	Beviljad statsbidrag.
<i>Omläggning och förbättring vid Rödå- och Djupbäcksbäckarna å allmänna vägen genom Umeå och Degerfors socknar. Arbetet är fullbordadt och på grund af afsyning godkänt</i>	9,500	4350 fot	4,725
Jemtlands län.			
<i>Anläggning af väg från Ströms kyrkoby till gränsen af Ramsele socken af Westernorrlands län. Arbetet, som borde fullbordas till oktober månad 1873, är redan färdigt och vid afsyning godkänt</i>	35,900	1 mil 23510 fot	23,900
Gefleborgs län.			
<i>Omläggningar å landsvägen mellan Hudiksvall och Ljusdal, förbi Snäres, Kullbergets och Gryttjesbo backar. Företaget bör fullbordas till sommaren 1873</i>	15,000	13495 fot	10,000
Stora Kopparbergs län.			
<i>Anläggning af väg från Gräshedens nybygge till riksgränsen, utgörande fortsättning och slut på väganläggningen mellan</i>			

	Beräknad arbets- kostnad.	Anlagd eller förbättrad väglängd.	Beviljadt statsbidrag.
Transtrands kyrkoby och Norge. Arbetet är fullbordadt, afsynadt och godkänt	17,389 90	22270 fot	14,400 —
Westmanlands län.			
<i>Anläggning af väg från Store Mossen till Hägernäs bruk,</i> utgörande fortsättning och slut på väganläggningen mellan Ut- tersberg och Hägernäs. Före- taget är fullbordadt och vid afsyning godkänt	7,559 27	12400 fot	5,000 —
Örebro län.			
<i>Omläggningar å landsvägen mel- lan Askersund och Wretstorps jernvägsstation samt gästgif- varegård.</i> Arbetet är fullbor- dadt, afsynadt och godkänt ..	18,100 —	16950 fot	6,900 —
Södermanlands län.			
<i>Omläggningar å landsvägen mel- lan Aspa gästgifvaregård och Gnesta jernvägsstation.</i> Ar- betet fullbordadt, afsynadt och godkänt	13,931 —	12300 fot	6,000 —
Wermlands län.			
<i>Iståndsättande af vägen mel- lan Slättne gästgifvaregård i Dalby socken och Höljes i Norra Finnskoga socken.</i> Före- taget, som undfick 9,000 R:dr bidrag af 1870 års vägbygg- nadsfond, har af 1871 års till- gångar erhållit resten af under- stödet samt är fullbordadt, af- synadt och godkänt	—	—	6,000 —
Göteborgs och Bohus län.			
<i>Omläggningar å landsvägen förbi Jernklefs och Torps backar</i>			

	Beräknad arbets- kostnad.	Anlagd eller förbättrad väglängd.	Beviljadt statsbidrag.
<i>inom Lahne härad. Företaget bör fullbordas till d. 1 september 1873</i>	20,169	14453 fot	13,400
Jönköpings län.			
<i>Omläggningar å landsvägen mellan Jönköping och Dröpskults gästgifvaregård. Arbetet bör fullbordas inom d. 1 okt. 1873</i>	15,745 50	12158 fot	10,000
<i>Omläggningar å landsvägen mellan Hullaryds och Högstorps gästgifvaregårdar. Företaget, som erhållit tillökning i statsbidrag från 1872 års vägbyggnadsfond med 2,525 R:dr, bör fullbordas till den 1 okt. 1873</i>	19,160	21915 fot	8,475
Kalmar län.			
<i>Omläggningsars fortsättande å s. k. Strandavägen inom Tunaläns härad, emellan Syserun, Ishult och Misterhult. Företaget är redan fullbordadt och vid afsyning godkänt</i>	10,747	11206 fot	7,100
Kronobergs län.			
<i>Omläggningar å landsvägen från Vexjö stad till Arede och Tjurredas gästgifvaregårdar. Arbetet är redan fullbordadt och på grund af verkställd besigtning godkänt</i>	15,700	6590 fot	7,500
<i>Omläggningar å landsvägen mellan Elmhults jernvägsstation och Traheryds gästgifvaregård. Arbetet, som skulle fullbordas till den 1 okt. 1872, är anmäldt såsom färdigt, men distriktchefen har ännu icke medhunnit att verkställa slutbesigtning derå</i>	10,800	12850 fot	7,200

	Beräknad arbets- kostnad.	Anlagd eller förbättrad vagland.	Beviljad statsbidrag
<i>Omläggningar å allmänna landsvägen i Nottebäcks socken, mellan Grannkonebro och Heda by, till hvilket numera fullbordade, afsynade och godkända företag Riksdagen först anvisade särskildt en del af beviljade understödet, ha 1871 undfått resten med</i>			6,400

2:o. Återstoden 5,000 R:dr af det för väganläggningen mellan Åsele och Wilhelmina kyrkoby i Westerbottens län vid 1865—1866 års Riksdag beviljade anslag å 50,000 R:dr blef af Riksdagen anvisad att utgå redan under loppet af 1870.

Detta under flere år fortgående vägbyggnadsföretag är numera fullbordadt samt har på grund af verkställd afsyning kunnat antagas och godkännas, hvarefter nya vägen är till underhåll å menigheten vederbörligen fördelad.

3:o. För väganläggning mellan Lyksele och Wilhelmina kyrkobyer i Vesterbottens län beviljade Riksdagen ett anslag af 106,700 R:dr, hvaraf dock till utgående under år 1871 anvisades blott 15,000 R:dr.

De båda socknarne — som medelst gemensamt kontrakt förbundet sig att verkställa den 9 mil 2988 fot långa väganläggningen, med rättelse efter därför gillad plan och förslag, hvilket upptager en kostnad af 160,095 R:dr såsom erforderlig — bearbeta vägsträckningen hvar inom sitt område; och, enligt hvad uttrönt blifvit genom verkställda inspektioner utaf distrikt-tjenstemännen, fortgå arbetena i allmänhet väl, fastän en eller annan anledning till anmärkning emot åtgärderne förekommit, men dock, såsom vederbort, föranledt rättelsers vidtagande. Härom är likväl ingenting att säga, när man betänker, att en del utaf arbetarne i denna vildbygd förut knappt nog sett någon väg, långt mindre deltagit i anläggning af sådan; och det är följaktligen antagligt, att, som arbetena komma att fortsättas i flere år innan

kommunikationslinien finnes färdig, företaget slutligen skall, på det hela taget, blifva oklanderligt utfördt.

B) Bro- och hamnbyggnader.

4:o. *För understödjande af mindre bro- och hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder för år 1871 har Riksdagen ställt ett anslag af 20,000 R:dr till Kongl. Maj:ts disposition.*

Denna lilla fond har Kongl. Maj:t i nåder fördelat att utgå såsom understöd till nedantecknade företags utförande, nämligen: *Hannanläggning vid Sandviken inom Persnäs socken af Öland*, till hvilket arbete, som beräknats kosta 27,400 R:dr, *beviljades* ett bidrag af 18,000 R:dr och af 1870 års medel *anvisades* 14,000 R:dr, har ytterligare undfått återstående anslagsbeloppet med 4,000 R:dr samt bör, enligt antaget kontrakt, fullbordas med rättelse efter gillad plan inom d. 1 okt. 1873.

Öppnande af farled innaför Hjertön i Bohus skärgård norr om Marstrand, beräknad att kosta 5,282 R:dr, har erhållit bidrag af 4,000 R:dr samt är fullbordad, afsynad och godkänd.

Iståndsättandet af genom storm skadade, nära fullbordade vågbrytaren vid Busörens hamn å Hallands kust, hvilken skada beräknades till 3,360 R:dr, har undfått bidrag med 3,000 R:dr samt är fullbordadt och på grund af besigtning godkänt.

Rensningar och strandmurs-anläggningar för flottleds bildande genom Sikforsarne i Piteå elf, hvilket företag uti upprättad plan beräknats erfordra en kostnad af 13,840 R:dr, har erhållit ett understöd af 6,900 R:dr och bör fullbordas till oktober månad 1874.

Anläggning af en båthamn i sjön Bolmen, vid slutet af den med statsbidrag anlagda chausséen mellan Wieslanda jernvägsstation och Bolmsta strand, har till bidrag för erforderliga kostnaden 3,700 R:dr undfått ett understöd af 2,100

R:dr; och företaget är redan verkställt samt på grund af besigtning godkänt.

5:o. *För tillökning af vägbytarens utanför Wisby hamn, i enlighet med uppgjord och af Kongl. Maj:t i nåder gillad plan, beviljade Riksdagen ett anslag af 130,000 R:dr, att utgå under förbehåll, att Wisby stad förpligtas att, till det djup som Kongl. Maj:t kan finna skäligen bestämma, låta uppmuddra och underhålla hamnbassinen. Utaf berörde anslag anvisades ett belopp af 20,000 R:dr till utgående under år 1871.*

Kontrakt om företagens utförande genom Wisby kommuns försorg med rättelse efter den nädigst gillade planen blef icke antaget förr än i november månad 1871, och förberedelser vidtogos genast derefter för anskaffande och framforsling till byggnadsplatsen utaf en del af den mängd materialier som för arbetets verkställande erfordrades.

C) Sjösenkningar och andra vattenaftappningsföretag.

6:o. *Riksdagen afsatte 60,000 R:dr att för 1871 utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet, till understödande af sådana myrutankningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottnens, Westernorrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Eildals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härad i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten; dock under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga $\frac{1}{3}$ af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad, — dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis användas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål, eller frostländighetens förminskande, — dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilda alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afstoppningsgrafvar och andra för ändamålet vinnande utförda ar-*

beten, som med statsbidrag blifvit understödda, — dels ock slutligen, att Kongl. Maj:t må äga att, i de fall der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att en del af anslaget får förskottsvis till vederbörande utbetalas.

Förenämnde bidrag för verkställandet af utdikningar, hvarigenom partiell frostländighet inom de norra länen må successivt kunna minskas och härjningar af frost å odlade ägor afledas, har blifvit utaf Kongl. Maj:t i nåder fördelad till understödjande af följande arbeten, nämligen:

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
Norrbottnens län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Rolfs by i Neder-Kalix socken. Bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	11,920 —	6149.	3,970 —
Westerbottnens län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Gumboda by i Nysätra socken. Arbetet skall fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	17,091 36	2800.	5,680 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Flarkens by i samma socken. Företaget bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	17,976 34	8820.	5,980 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Frostkäge, Drängsmark m. fl. byar i Skellefteå socken. Arbetet bör fulländas till d. 1 okt 1874</i>	75,045 61	31702.	25,000 —
Westernorrlands län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Holmstrands by i Helgums socken. Arbetet bör fullbordas till d. 1 okt. 1875</i>	3,600 —	1000.	1,200 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Sunnansjö by i Fjällsjö socken bör vara färdig d. 1 okt. 1873</i>	6,400 —	500.	2,120 —
Jemtlands län.			
<i>Sänkning af Svensjön och utdikning af kringliggande frost-</i>			

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
<i>myrar vid Månsåsen i samma socken. Kontrakt om utförandet har icke ännu afgifvits</i>	12,275 70	1960.	4,090 —
<i>Utdikning af sank frostländig mark vid Orrvikeu, Högen, Gärde och Torp i Sunne socken. Kontrakt har icke ännu inkommit om arbetets utförande</i>	2,790 80	638.	930 —
<i>Utdikning af frostmyr vid Kalmar i Sunne socken. Arbetet bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	1,226 90	336.	400 —
<i>Utdikning af frostmyr vid Svedje by i samma socken. Företaget bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	11,319 80	2520.	3,770 —
Gefleborgs län.			
<i>Sänkning af Hallsta-åns vatten, för utdikningar inom Tuna och Högs socknar. Företaget bör fullbordas till d. 1 okt. 1874</i>	20,600 —	1227.	6,860 —

Anmärkning. Påminnelse är till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jemtlands län expedierad rörande de tvenne felande kontrakterne om utdikningarna i Sunne socken; och för den händelse, att dessa arbeten icke inom föreskrifven tid skulle af intressenterna blifvit med rättelse efter gillade arbetsplanerna påbörjade, lära de beviljade understöden komma att indragas till Riksdagens disposition.

7:o. För år 1871 har Riksdagen beviljat 50,000 R:dr till Kongl. Maj:ts nådiga disposition, att utgå såsom lån för befrämjande af utdikningar och aftappningar af sauks trakter och sjöar, till beredande af odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län.

Kongl. Maj:t har i nåder behagat fördela denna lånefond till följande aftappningsföretag, nämligen:

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
Stockholms län.			
<i>Sänkning af sjön Magelungen och torrläggning af Brännkyrka sjö, utgörande fortsättning af en inom Södertörn redan verkställd sjösänkning. Arbetet bör fullbordas inom oktober månad 1873</i>	21,690 25	4688.	11,000
Westmanlands län.			
<i>Sänkning af Sagäns vatten mellan Väsby samt Bispebo och Forsbo qvarnar, tillika med Julbäckens afledande. Kontrakt har ännu icke inkommit om detta företags utförande, fastän detsamma inom stadgad tid lär bli blifvit påbörjadt. Möjligen torde statslånet, som icke ännu fått lyftas, komma att till Riksdagens disposition indragas</i>	42,612	7193.	21,000
Elfsborgs län.			
<i>Utdikning af Ekenäs mosse i Frändefors socken. Arbetet bör fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	8,340	4532.	4,100
Skaraborgs län.			
<i>Afdikning å vattendränkta mader i Skelfvums och Sihls socknar skall fullbordas till d. 1 okt. 1873</i>	13,300	1974.	6,600
Kronobergs län.			
<i>Sänkning af Örsjön inom Virestads och Stenbrohults socknar bör vara färdig till d. 1 okt. 1873</i>	8,000	4002.	3,900
<i>Utdikning af Liatorps göl i Stenbrohults socken. Kontrakt om detta aftappningsarbete har ännu icke ingått, och upplysningar äro i anledning här af infortrade från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande. Anledning är att antaga, det statslånet kommer att indragas till Riksdagens disposition</i>	6,900	734.	3,400

Slutligen må rörande 1871 års åtgärder uppgifvas, att Kongl. Maj:t har under året pröfvat godt i nåder meddela s. k. concessioner för anläggande *utan statsunderstöd* af nedantecknade jernvägsanläggningar, nämligen:

Den 28 Juli 1871 gillades plan för *Wikern—Möckelns* jernbana, 2 mil 24600 fot lång med spårvidd af 2 fot 6½ tum. Sedermera är utsträckning af denna anläggning beviljad till *Stribergs* grufvor åt ena, och till *Degerfors* station åt andra sidan.

Den 22 Aug. 1871 gillades plan för anläggning af *Nora—Carlskoga* jernväg, 5 mil 35429 fot lång med spårvidd af 4,83 fot, eller lika med statsbanornas, och innehåller det nådiga medgifvandet, att det bildade jernvägsbolaget äfven äger rättighet bygga en bibana till *Stribergs* grufvor.

Den 26 Sept. 1871 meddelades s. k. concession för byggnad delvis genom ett bolags försorg af jernbanor:

- a) från *Falun* till *Ludvika* vid *Barken—Wessmans* jernväg;
- b) från *Ludvika*, eller annan punkt å *Frövi—Ludvika*-banan, till *Kihls station* å Nordvestra statsbanan;
- c) från *Kihl*, vester om sjön *Wenern*, till *Göteborg*;
- d) från lämplig punkt å *Ludvika—Kihls*-banan till den under byggnad varande *Nora—Carlskoga* jernväg; samt
- e) från *Dalelven* vid *Domnarfvet* till *Insjön* i *Dalarna*. I samband härmed gafs i nåder tillkänna, dels att för afdelningen *Ludvika—Kihl* kunde påräknas statslåneunderstöd, dock ej öfverstigande 5 millioner R:dr, dels ock att spårvidden å alla banafdelningar bör anläggas lika med statsbanornas. För fullgörande af concessionen skola till-

samman 250,000 R:dr såsom säkerhet deponeras i Kongl. Maj:ts och Rikets Statskontor.

Den 3 Nov. 1871 gillades plan för anläggning genom bildadt bolag af jernväg från *Hallsbergs station* öfver *Motala* till *Mjölby station*, omkring 9 mil i längd samt med lika spårvidd som statsbanornas.

Samtliga dessa fyra företag påbörjades äfven i större eller mindre mån före 1871 års utgång.

Statsbidrag under år 1872.

Det reglemente för Riksgälds-kontoret, som utfärdats vid slutet af 1871 års Riksdag, *upplyser, att under sagde Riksdag blifvit på Riksgälds-kontoret till Kongl. Maj:ts nädiga disposition anvisade följande statsbidrag för år 1872, nämligen:*

§ 28.

För väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader samt sjösänkningar och andra vattenaftappningar.

A) Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o. *För anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar ett anslag för år 1872 af 150,000 R:dr.*

Kongl. Maj:t har, under de vilkor och på de grunder som Riksdagen bestämt för dylika bidrags utgående, behagat i nåder fördela denna fond till understöd för nedantecknade vägbyggnadsföretag, nämligen:

	Beräknad arbets- kostnad.	Anlagd eller förbättrad vaglängd.	Beviljad statsbidrag.
Westerbottens län.			
<i>Omläggningar förbi åtskilliga backar i närheten af Nord- maling, å vägen till det inre af landet. Arbetet bör full- bordas inom d. 1 okt. 1873 ...</i>	2,700	3200 fot	1,800
Westernorrlands län.			
<i>Anläggning af väg från Jemt- lands länegräns till landsvägen vid Krånge i Ramsele socken, utgörande fortsättning och slut på nya vägen från Ström inom Jemtland. Arbetet bör full- bordas till d. 1 okt. 1874</i>	63,000	4 mil 5810 fot	42,000
Södermanlands län.			
<i>Omläggningar å allmänna lands- vägen mellan Svärta bruk och Bogsta kyrka böra fullbordas till d. 1 okt. 1875</i>	24,500	16185 fot	16,200
Östergötlands län.			
<i>Omläggningar å landsvägen från Hälla förbi Håggebo till Salfvedahls gästgivarvärd böra fullbordas inom oktober månad 1874</i>	22,600	27810 fot	11,300
Jönköpings län.			
<i>Omläggningar å vägsträckningen till Säfsjö jernvägsstation, inom Korsberga socken. Företaget skall vara färdigt till oktober 1874</i>	12,500	20695 fot	8,000
<i>Omläggningarne mellan Hulla- ryds och Högstorps gästgif- varegårdar, tillskott i det un- derstöd som meddelats af 1871 års medel</i>	—	—	2,525
Elfsborgs län.			
<i>Omläggningar å landsvägen mel- lan Fåsteredssund och Sträng-</i>			

	Beräknad arbets- kostnad.	Anlagd eller förbättrad väglängd.	Beviljad statsbidrag.
<i>sered; första stycket till Frö- lunda bro. Fullbordas till 1 okt. 1873</i>	15,500	25580 fot	10,000
Göteborgs och Bohus län.			
<i>Omläggningar å landsvägen ge- nom Sörbygdens härad. Full- bordas till okt. 1874</i>	10,000	14980 fot	7,300
Kronobergs län.			
<i>Omläggningar och förbättringar å vägen mellan Wieslanda jernvägsstation och Huseby bruk. Arbetena skola fullbor- das inom okt. 1874</i>	34,800	27980 fot	17,450
Blekinge län.			
<i>Omläggning förbi Nässjö backar mellan Konneby och Hoby gäst- gifvaregård. Fullbordas till 1 okt. 1874</i>	22,300	2618 fot	14,425
Christianstads län.			
<i>Omläggningar och förbättringar å landsvägen mellan Hesse- holms jernvägsstation och Kå- darps gästgifvaregård. Bör fullbordas till okt. 1874</i>	28,500	24280 fot	19,000

2:o. *Till fortsättning å väganläggningen mellan Lycksele och Wilhelmina kyrkobyar i Vesterbottens län har Riksdagen anvisat 20,000 R:dr, att under 1872 utgå i ytterligare afräkning på det vid 1870 års Riksdag för detta vägarbete beviljade anslag af 106,700 R:dr.*

Under 1872 har förenämnda vägarbete blifvit genom sockenmenigheternes försorg bedrifvet, så att endast smärre detaljmärkningar emot verkställigheten behöfde af distriktchefen vid inspektionen å företaget framställas till direktionen, för rättelsers vidtagande.

B. Bro- och Hamnbyggnader.

3:o. *För understödjande af mindre hamn- och brobyggnader samt upprensningar af åar och farleder för 1872 har Riksdagen afsatt ett anslag af 20,000 R:dr.*

Enär inga med planer åtföljda ansökningar inkommit om bidrags meddelande till utförande för tillfället af några smärre hamnanläggningar eller brobyggnader, men deremot framställning flere gånger under de förflutna åren blifvit gjord om bidrags beviljande för anläggning af en *sido-farled* från Dalslands kanal-linie, nämligen till sjön Ånimmen, så har Kongl. Maj:t i nåder beviljat:

Till *farleds bildande*, medelst kanal- och slussanläggning vid Snäcke, från *sjön Wenern till sjön Ånimmen*, beräknadt att erfordra en kostnad af 43,861 R:dr, hela den för år 1872 tillgängliga fonden såsom statsunderstöd, eller 20,000 R:dr. Enligt antaget kontrakt bör detta företag, som under året i betydlig mån bearbetats, i synnerhet medelst bergsprängning, fullbordas till våren 1874, på det att *den nya farleden* redan sistnämnda år må kunna ingå såsom tillökning uti vattenkommunikationen på Dalsland samt begagnas af fartyg som trafikera Dalslands kanalled.

4:o. *För tillökning af vågbrytaren utaför Wisby hamn har Riksdagen till utgående under år 1872 anvisat 60,000 R:dr utaf det vid 1870 års Riksdag beviljade anslag 130,000 R:dr*

Under år 1872 har detta företag fortsatts, och, enligt hvad som blifvit utrönt genom förrättad besigtning, hafva arbetena fortgått med mycken drift samt äfven varit gynnade af tjenlig väderlek. Vid inspektionen, som förrättades den 5 november, befanns anläggningen nära fullbordad enligt gillade planen, enär blott smärre kompletteringsarbeten och påfyllningar återstodo å vågbrytarens inre och yttre doseringar. Den kalksten, hvilken med vederbörligt tillstånd fått för byggnaden användas i stället för den primitivt föreskrifna granitsten som skolat hämtas

från fasta landet, uppgifver inspektions-förrättaren bestå af ovanligt stora och vackra block med hårdt och flintartadt utseende, och murningen syntes vara särdeles väl och omsorgsfullt utförd. Man har följaktligen all anledning hoppas, det denna tillbyggnad skall, när den hunnit fullbordas, komma att för framtiden äga bestånd.

C. Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

5:o. 60,000 R:dr afsattes af Riksdagen att för år 1872 utgå såsom anslag utan återbetalningsskyldighet till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar inom Norrbottens, Westerbottens, Westernorrlands, Jemtlands, Gefleborgs och Stora Kopparbergs län samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härad i Wermlands län, som företrädesvis afse att förminska frostländigheten; dock under vilkor, dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga $\frac{1}{3}$ af den för arbetets utförande, enligt fastställd plan, beräknade kostnad, — dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål, eller frostländighetens förminskande, — dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilda skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda, — dels ock att Kongl. Maj:t må äga att, i de fall der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att en del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas.

Den här ifrågavarande fonden till frostafledande utdikningars understödjande har Kongl. Maj:t i nåder funnit godt fördela till bidrag för nedantecknade företag, med iakttagande af de föreskrifter som Riksdagen bestämt såsom vilkor för understödens utgående, nämligen:

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befræad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
Norrbottens län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Bjørsby i Neder-Luleå socken. Arbetet bör enligt kontrakt fullbordas till oktober 1874</i>	10,170 —	3337.	3,000 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Jemtöfva by i Råneå socken. Kontrakt om arbetets verkställande har ännu icke inkommit till antagande</i>	3,100 —	703.	880 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Hედens by i Öfver-Luleå socken. Kontrakt har ännu ej inkommit om detta företags utförande</i>	3,100 —	13538.	1,000 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Sunderby i Neder-Luleå socken. Icke heller för utförandet af denna utdikning har kontrakt ännu inkommit</i>	7,250 —	4842.	2,000 —
Westerbottens län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Sörfors by i Umeå socken. Arbetet bör enligt kontrakt fullbordas till oktober 1874</i>	9,462 —	1123.	3,150 —
<i>Utdikning af Norra Långträsk i Skellefteå socken. Bör fullbordas inom okt. 1875</i>	6,708 02	2165.	2,230 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Valens by i Löfångers socken. Bör fullbordas till oktober månad 1874</i>	8,763 —	2535.	2,920 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Spölands by i Vännäs socken. Bör fullbordas till okt. 1874</i>	10,667 —	1530.	3,550 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Lafsjö by i Dorothea socken. Bör fullbordas till okt. 1875</i>	8,370 —	1660.	2,530 —
Westernorrlands län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Ödens by i Helgums socken. Arbetet bör enligt kontrakt fullbordas till oktober månad 1875</i>	3,000 —	260.	1,000 —

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
<i>Utdikning af frostmyrar samt sänkning af Skrångsta sjö m. m. i Njurunda socken. Kontrakt om företagets utförande har ännu icke inkommit</i>	9,130 —	1057.	3,000 —
<i>Utdikning af Solums sjö på Hernön. Härom har kontrakt ännu icke inkommit</i>	2,100 —	247.	700 —
<i>Utdikning af Örmyren vid Lill- terrsjö by i Ramsele socken. Kontrakt om företaget har vis- serligen inkommit i december 1872; men handlingarne voro ej fullständiga och hafva alltså ännu icke kunnat antagas</i>	2,340 —	207.	780 —
Jemtlands län.			
<i>Utdikning af frostmyrar vid Mjåla by i Rödöns socken. Företaget är redan fullbordadt och vid af- syning godkänt</i>	3,365 —	627.	1,000 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Kläp- pe by i Kyrkås socken. Arbetet bör fullbordas inom d. 1 okt. 1875</i>	5,898 —	700.	1,960
<i>Utdikning af frostmyrar vid Holm- sjöns och Stångviks byar i Fö- linge socken. Bör fullbordas inom d. 1 okt. 1874</i>	10,171 —	1500.	3,000 —
<i>Utdikning af frostmyrar vid Tands by i Lockne socken. Bör full- bordas inom 1 okt. 1874</i>	11,584 —	2000.	3,300 —
Gefleborgs län.			
<i>Utdikning af frostmyrar å Sjöbo, Kafvens, Akerns m. fl. byars ägor i Ljusdals socken. Planen bör fullbordas till d. 1 okt. 1874</i>	14,936 —	2600.	4,500 —
<i>Utgräfning och reglering af Syll- bäckens vattendrag i Ofvansjö socken. Bör fullbordas till d. 1 okt. 1874</i>	14,928 —	2500.	4,500 —
<i>Upprensning af Ånga-sjöns utlopp i Enångers socken. Bör fullbor- das till d. 1 okt. 1875</i>	9,000 —	816.	3,000 —

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad statsbidrag.
Stora Kopparbergs län.			
<i>Utdikning af Mess- och Elias- myrarne inom Folkärna socken.</i> Bör fullbordas till d. 1 okt. 1874	1,224 —	183.	400 —
<i>Utdikning af Storsvedens m. fl. frostmyrar i Folkärna socken.</i> Bör fullbordas till 1 okt. 1874	3,322 —	336.	1,100 —
<i>Sänkning af Brovalls- och Kärr- sjöarne m. fl. afdikningar, äfven i Folkärna socken. Företaget bör vara färdigt till afsyning d. 1 okt. 1875</i>	8,806 —	3147.	2,800 —
<i>Utdikning af Gunsarfs och Rost- bergs frostmyrar i Kopparbergs och Sundborns socknar. Kon- trakt om detta företags utförande har inkommit, men ej befunnits komplett för antagande</i>	3,393 —	272.	1,000 —
Wermlands län.			
<i>Utdikning af Backa-tjärnet och kringliggande frostländig mark inom Sunne socken af Fryksdals härad. Företaget bör fullbordas till d. okt. 1874</i>	18,700 —	3895.	6,100 —

Anmärkning. Till frostmyrars utdikning vid Takene och Talken i Brunskogs socken af Jösse härad i Wermlands län har från årets tillgångar varit anvisadt ett bidrag af 3,000 R:dr, och till Hundmyrens utdikning i Rättviks socken af Stora Kopparbergs län 600 R:dr, men intressenterne hafva afsagt sig begagnandet af dessa statsunderstöd. Det förstnämnda bidraget 3,000 R:dr, hvarå afsägelsen inkom redan i juli månad, blef af Kongl. Maj:t i nåder disponerad till understöd för ofvan antecknade upprensning af Ängasjöns utlopp i Gefleborgs län; deremot äro de omförmälde 600 R:dr för Hundmyren indragne till Riksdagens disposition, enär uppgift om afsägelsen ingick så sent på året, att den lilla summan ej kunde hinna till något annat utdikningsföretag anvisas.

Beträffande förhållandet med de härofvän omförmälda trenne, af 1872 års tillgångar understödde, särskilda utdikningarne inom

Norrbottnens län, äfvensom trenne lika beskaffade arbeten inom *Westernorrland*, om hvilkas utförande kontraktshandlingar icke under året antagits, hafva upplysningar från vederbörande Kongl. Maj:ts Befallningshafvande infordrats. Innan dessa upplysningar afgifvits kan det naturligtvis icke bestämmas, huruvida statsunderstöden komma att till afsedda ändamålen utgå, eller om medlen skola till Riksdagens disposition indragas.

6:o. 100,000 R:dr äro af Riksdagen afsatte att utgå för 1872 såsom lån till befrämjande af utdikningar och aftappningar af sank trakter och sjöar för att bereda tillfällen till odlingsföretag inom rikets mellersta och södra län.

Denna aftappningslånefond har Kongl. Maj:t i nåder behagat fördela till understöd för efterföljande utdikningsarbetens verkställande, nämligen:

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad lånebidrag.
Westmanlands län.			
<i>Rensningar i Solingebäcken och utdikning af kringliggande sank jordvidder i Fläckebo, Romfartuna, Kila och Harakers socknar. Företaget bör, med rättelse efter gillad plan, fullbordas till d. 1 okt. 1874</i>	19,000	7599.	9,500
Elfsborgs län.			
<i>Sänkning af Örsjön, Gärdssjön m. fl. vattendrag i Ahs och Redevägs härad. Aftappningen skall enligt kontrakt fullbordas till d. 1 okt. 1876</i>	58,000	5768.	29,000
Jönköpings län.			
<i>Utdikning af Stockaryds göl, med kringliggande sank mark, i Stockaryds socken. Bör fullbordas till oktober månad 1874</i>	1,495	1450.	750

	Beräknad arbets- kostnad.	Vatten- befriad areal i qv. ref.	Beviljad lånebidrag.
Kalmar län.			
<i>Sänkning af Grytsjön i Mörlunda socken. Bör fullbordas till 1 okt. 1874</i>	8,000	1148.	4,000
<i>Utdikning af sank mark inom Fliseryds och Mönsterås socknar. Bör fullbordas inom 1 okt. 1874</i>	12,000	1639.	6,000
Kronobergs län.			
<i>Utdikning af sank mark inom Westra Thorsås och Skatelöfs socknar. Kontrakt om detta företags utförande har ännu icke inkommit till antagande</i>	2,600	571.	1,300
<i>Sänkning af Biersjön inom Stenbrohults socken. Ej heller om denna utdiknings verkställande har kontrakt ännu afgifvits</i>	7,919	1039.	3,950
Christianstads län.			
<i>Sänkning af Ifö sjö, belägen inom Willands härad. Bör fullbordas till d. 1 okt. 1874</i>	84,000	4000.	42,000

Anmärkning:

- a) understöd har dessutom af 1872 års tillgångar varit anvisadt till utförande af vattensjuk marks utdikning vid *Tufveryd* och *Drömmeshult* i Björkö socken af Jönköpings län att utgå med 1,225 R:dr, och för utdikning af *Resmo mosse* på Öland med 500 R:dr; men intressenterne hafva afsagt sig begagnandet af dessa bidrag.
- b) rörande de här ofvan omnämnda tvenne med lån understödda aftappningsarbetena inom Kronobergs län, om hvilkas utförande kontrakt icke till 1872 års utgång inkommit, äro upplysningar genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet infordrade; beroende det på dessa, huruvida de anvisade lånebidragen komma att indragas till Riksdagens disposition.

Uti 1871 års Riksdags för Riksgälds-kontoret utfärdade reglemente förekommer i

§ 31:

Till låneunderstöd för enskilda jernvägar har Riksdagen beviljat och till Kongl. Maj:ts disposition ställt ett extra anslag af 10 millioner R:dr, att utgå under 5 år med 2 millioner R:dr under hvardera af åren 1872, 1873, 1874, 1875 och 1876; å hvilket anslag Kongl. Maj:t öger när som helst anvisa af Kongl. Maj:t beviljade understödssummor, att utgå med högst de här ofvan för hvarje år bestämda belopp, samt i enlighet med af Riksdagen uti den ifrågavarande paragrafen meddelade vilkor och bestämmelser.

och i § 32:

Förutom de i näst föregående paragraf till låneunderstöd för jernvägsanläggningar anslagne medel har Riksdagen beviljat och ställt till Kongl. Maj:ts disposition ett särskildt anslag af 1 million 100,000 R:dr, med rättighet för Kongl. Maj:t att, utöfver det statsbidrag som utaf de i samma paragraf omförmälda medel kan vara beviljadt, för anläggning af en enskild jernväg mellan Vexjö och Carlskrona, utaf detta särskilda anslag, i mån af behof, anvisa nödiga medel att utan återbetalnings-skyldighet med $\frac{1}{3}$ årligen utgå till det bolag, som förbinder sig att, med det byggnadssätt som Kongl. Maj:t finner för godt bestämma, anlägga berörde jernväg med 4,83 fots spårvidd.

De nu omförmälda af Riksdagen till Kongl. Maj:ts disposition ställde summorna, 1,100,000 R:dr anslag utan återbetalnings-skyldighet och 10,000,000 R:dr lånefond, hafva blifvit af Kongl. Maj:t i nåder anvisade att utgå såsom bidrag till nedantecknade jernvägsanläggningars utförande genom därför bildade bolags försorg, nämligen:

	Beräknad kostnad enligt gillad plan.	Jernvägens längd och spårvidd.	Beviljad statsunderstöd.
<p><i>Jernvägsanläggning mell. Carlskrona och Veavo</i> Statsunderstödet är bestämdt att utgå under åren 1872, 1873 och 1874 med 866,666$\frac{2}{3}$ R:dr lån och 366,666$\frac{2}{3}$ R:dr anslag, och företaget bör fullbordas till d. 1 okt. 1875.</p> <p>Till en brobyggnad af jern öfver vattendraget vid Hvita krog, hvilken bro måste, i och för befästningsplanen för Carlskrona, verkställas vida större och kostsammare än den primitivt beräknade, har Kongl. Maj:t, till bidrag för den öfverskjutande kostnaden 32,985 R:dr 30 ore, särskildt i nåder anvisat 30,000 R:dr, att utgå med 15,000 R:dr från anslaget till nyssnämnda befästningsarbeten och med 15,000 R:dr från Handels- och Sjöfartsfonden.</p>	5,028,418	{ 10 mil 23000 fot lång. 4,83 fots spårvidd. }	1,100,000 anslag 2,600,000 lån.
<p><i>Jernvägsanläggning mell. Sundsvalls stad och Torpshammars bruk i Vesternorrland</i> Statslånet är fördeladt att utgå sålunda, att 249,000 fått lyftas år 1872, 747,000 R:dr utfås 1873 och 498,000 R:dr under 1874; börande företaget vara till afsyning fullbordadt den 1 okt. 1875.</p> <p>På grund af särskild underdånig ansökning från jernvägsbolagets direktion har Kongl. Maj:t den 29 nästlidne november i nåder gillat anläggning af en 12000 fot lång och till 133,000 R:drs kostnad beräknad bibana från Vattjoms station förbi Matfors bruk till Ljunga elf, hvilket arbete bolaget kommer att verkställa utan särskildt statsbidrag.</p>	2,241,100	{ 5 mil 20880 fot lång. 3,59 fots spårvidd. }	1,494,000 lån.
<p><i>Jernvägsanläggning från Krylbo station å norra stambanan till Norbergs grufvor</i> Af låneunderstödet har jernvägsbolaget fått lyfta 150,000 R:dr år 1872, 150,000 R:dr</p>	967,400	{ 1 mil 23500 fot lång. 4,83 fots spårvidd. }	406,000 lån.

	Beräknad kostnad enligt gillad plan.	Jernvägens längd och spårvidd.	Beviljad statsunderstöd.
<p>skola utgå år 1873 och 106,000 R:dr under 1874; skolande anläggningen, enligt antaget kontrakt, fullbordas till d. 1 Juni 1874.</p> <p><i>Jernvägsanläggning mell. Upsala och Gefle, med bibanor till Dannemora och Söderfors</i></p> <p>Det beviljade lånet får på grund af Kongl. Maj:ts nådiga beslut och antagna kontraktet om arbetets utförande lyftas i mars månad 1873, och arbetet bör i sin helhet utföras inom d. 1 okt. 1875.</p>	4,803,000	<p>{ 12 mil 4200 fot lång. 4,83 fots spårvidd. }</p>	500,000 lån.
<p><i>Jernvägsanläggning mell. Ludvika och Köhls station å nordvästra stambanan</i> utgörande en afdelning af den s. k. Berglagernas jernbana från Falun till Göteborg *).</p>	—	<p>{ 16 mil 23697 fot lång. 4,83 fots spårvidd. }</p>	5,000,000 lån.
<p>Den plan, som jernvägsbolagets direktion den 14 okt. 1872 till Kongl. Maj:t afgifvit för nådig pröfning och gillande, beräknar den erforderliga kostnaden till 13,812,188 R:dr. Planen har emellertid ännu icke blifvit i sin helhet fastställd, enär ändringar ansetts nödvändiga på några punkter af liniens projekterade sträckning å de första 2 milen närmast Ludvika, och hvilka ändringar böra enligt nådigt beslut afgöras genom 5 gode män. Följaktligen har kontrakt icke heller ännu kunnat uppgöras om företags verkställande; men Kongl. Maj:t har den 1 nov. 1872 i nåder stadgat, bland annat, att arbetet bör påbörjas senast d. 1 Juli 1873 och fullbordas så, att banan kan för trafik upplåtas senast d. 31 dec. 1879, afvensom att låneunderstödet får lyftas med 1 million R:dr d. 2 jan. 1874, 1 million R:dr d. 2 jan. 1875, 1 million R:dr d. 1 juli 1875, 1 million R:dr d. 2 jan. 1876 och 1 million R:dr d. 1 juli 1876.</p>			

* Se anteckningar för de år 1871 beviljade jernvägsanläggningarna.

Förutom de nu omförmälda jernvägsanläggningarna, som erhålla understöd af de medel Riksdagen för dylika byggnader ställt till Kongl. Maj:ts nådiga disposition, och hvilka företag samtliga äro påbörjade och i större eller mindre mån under år 1872 bearbetats, har Kongl. Maj:t behagat i nåder lemna lånebidrag från *Handels- och Sjöfartsfondens tillgångar* för att underlätta utförandet af efterstående tvenne jernvägar, nämligen: *Anläggning af jernbana från Stenstorps station å statens vestra stambana till staden Hjo*. Plan för detta till 600,000 R:dr beräknade arbete gillades den 14 januari 1872, då ett lån af 240,000 R:dr i nåder beviljades för verkställigheten. Banan, som håller i längd nära $3\frac{1}{2}$ mil samt utföres med 3 fots spårvidd, bör enligt kontrakt fullbordas inom den 1 november 1874, hvilket väl låter sig göra, enär terrasseringen redan under 1872 blifvit i det närmaste färdig.

Anläggning af jernbana från Moholms station å vestra stambanan till Mariestad. Arbetsplanen för denna 1 mil 24000 fot långa bana, som är beräknad att erfordra 353,000 R:dr i anläggningskostnad, blef i nåder gillad den 17 maj 1872, och på samma gång beviljades till verkställigheten ett lån af 20,000 R:dr. Kontrakt om utförandet har emellertid ännu icke inkommit, emedan fråga läser uppstått om åtskilliga ändringar i planen, hvaribland angående spårvidden, hvilken för den skull icke här kan uppgifvas. Kongl. Maj:ts nådiga beslut stadgar emellertid, att arbetet bör påbörjas senast den 1 juni 1873 och fullbordas före 1874 års utgång.

Under år 1872 har Kongl. Maj:t på grund af ingångna underdåniga ansökningar meddelat s. k. concessioner åt intressenter att *utan statsbidrag* anlägga jernvägar i följande sträckningar, nämligen:

Den 19 januari 1872 gillades plan och medgafs expropriationsrättighet m. m. åt ett bolag för *anläggning af jernbana från Pålshoda station till Finspongs bruk*, i längd 5 mil

10000 fot med 3 fots spårvidd. Företaget har under 1872 betydligt fortskridit, med hufvudsaklig rättelse efter den gillade planen.

Den 19 januari 1872 medgafs rättighet att expropriera mark m. m. samt gillades plan för *anläggning genom bildadt bolags försorg af jernbana mellan Carlshamn och Wieslanda station* å södra stambanan, i längd 7 mil 8000 fot, att byggas smalspårig. Detta företag har under året fortgått i ganska betydlig mån.

Den 26 januari 1872 medgafs expropriationsrättighet och gillades plan för *anläggning af jernbana från Ulrichamn till Vartofta jernvägsstation*, 3 mil 17350 fot lång med 3 fots spårvidd. Arbetet har under året blifvit påbörjadt och i viss mån sedermera fortgått.

Den 16 februari 1872 har expropriationsrättighet medgifvits för *anläggning af Christianstad—Sölvesborgs jernbana*, som skulle komma att hålla 2 mil 29200 fot i längd, men för hvars verkställande och bestämmande af spårvidd blott öfverläggningar sedermera förehafts inom orten.

Den 19 April 1872 blef plan i nåder gillad för *jernvägsanläggning mellan Falun och Ludvika*, utgörande första afdelningen af den s. k. Bergslagernas jernväg, för hvilken concession utfärdades 1871 *). Den nu omnämnda under året något bearbetade afdelningen utaf Bergslagernes bana anlägges med 4,33 fots spårvidd och håller i längd 6 mil 13500 fot intill den punkt vid Ludvika, hvarifrån Ludvika—Kihls-afdelningen vidtager.

Den 10 maj och 13 september 1872 har Kongl. Maj:t i nåder meddelat concession och gillat plan för *anläggning af jernväg från vestra stambanan (mellan Huddinge och Tumba stationer) till Nynäs hamn*, 3 mil 29200 fot i längd med en *bibana* vid Nynäs af 8000 fots längd samt spårvidd af 4,33

*) Se anteckningarne för 1871, äfvensom före stående uppgift angående andra afdelningen Ludvika—Kihl.

fot. Af den till säkerhet för fullgörandet af i concessionen stadgade vilkor deponerade summan 100,000 R:dr hafva 25,000 R:dr blifvit förverkade, enär concessionshafvaren uraktlåtit att inom föreskrifven tid utföra en af concessionens bestämmelser. Sedermera har enligt ett af kronolänsmannen i orten den 21 september utfärdadt betyg arbetet samma dag påbörjats.

Den 24 maj 1872 har s. k. concession i nåder medgifvits åt det bildade och med nådigst gillade bolagsreglor försedda Stockholms—Westerås—Bergslagens jernvägsaktiebolag att anlägga och till allmänt trafikerande emot afgift upplåta: *Jernväg från Norra stambanan i närheten af Carlberg, öfver Alnareståke, Kalmarsand, Ytter-Gran, förbi Tillberga kyrka och Westerås till Köping, jemte bibana genom dalgången utmed Strömsholms kanal till Engelsberg.* Bland villkoren för denna concession är i nåder stadgad, att plan för byggnaden skulle före 1872 års slut till Kongl. Maj:t ingifvas, — och detta har skett; men som fråga om åtskilliga ändringar i planen uppstått, har denna ännu icke blifvit i nåder gillad. Arbetet är emellertid genom bolagets försorg påbörjadt å åtskilliga punkter utefter jernvägslinien.

Den 5 juli 1872 har plan blifvit gillad för verkställande genom ett bolags försorg af *jernvägsanläggning från Kalmar till Emmaboda blifvande station* å Carlskrona—Vexjö under arbete varande jernvägslinie. Banan, som kommer att hålla i längd 5 mil 13680 fot, skall byggas med 4,88 fots spårvidd. Arbetet har under sommaren påbörjats och sedermera blifvit oafbrutet fortsatt.

Den 13 september 1872 har — efter det att Kongl. Maj:t den 8 förutgångne mars i nåder fastställt ordning för Halmstad—Jönköpings jernvägsaktiebolag att anlägga jernbana från Halmstad förbi Torup och Wernamo till Jönköping eller annan punkt på statsbanan söder om sistnämnde stad — plan blifvit till en början i nåder gillad för *anläggning af jernväg från Halmstad till Torup*, 3 mil 19000 fot i längd

med 4,83 fots spårvidd. Rättighet till expropriation m. n. är i nåder medgifven, och bland villkoren för dessa rättigheters åtnjutande är stadgad, att plan till byggnadens fortsättning från Torup, helst för hela sträckningen till Jönköping på en gång, skall inom september månads ingång 1873 Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas.

Den 13 september 1872 är, på grund af åtskilliga intressenters underdåniga ansökning, s. k. concession i nåder meddelad för *anläggning af jernväg från Helsingborg till Göteborg* med 4,83 fots spårvidd, samt för bibana mellan *Warberg och Borås*. Till säkerhet för byggnadens utförande bör inom 1873 års utgång i Kongl. Statskontoret deponeras 500,000 R:dr, och Kongl. Maj:t bestämde tillika i nåder, att anläggningen borde i allt utföras lika med statsbanebyggnaderna; men efter derom gjord underdånig ansökning hafva minskade dimensioner genom nådig resolution den 13 december 1872 medgifvits. Undersökningar för plans upprättande äro ännu icke utförde, hvadan arbetet ej heller kunnat påbörjas, och jernvägens blifvande längd kan icke för närvarande uppgifvas.

Den 27 september 1872 har plan blifvit i nåder gillad och expropriationsrättighet medgifvits för *anläggning* genom bolags försorg *af jernväg mellan Ramlösa station å Helsingborgsbanan och Hesselholms station* å statens södra stambana. Längden af denna bana, som utföres med 4,83 fots spårvidd, blifver 7 mil 2700 fot, och företaget är redan påbörjadt samt fortgår.

Den 4 oktober 1872 är plan gillad och expropriationsrättighet medgifven åt ett bolag bildadt för *anläggning af jernväg från Lidköping förbi Skara till Stenstorps station* å statsbanan, i längd utgörande 4 mil 24800 fot med spårvidd af 2,7 eller 3 fot. Uppgift saknas, huruvida arbetet för denna byggnad blifvit påbörjadt före årets utgång.

Den 4 oktober 1872 har, på grund af underdånig ansökning jemte vidfogad plan som i nåder gillats, s. k. concession

meddelats för *anläggning af jernväg från Nyköpings studs hamn förbi Låstringe till Mölnbo station* å vestra stambanan, i längd utgörande 4 mil 35100 fot med 4,83 fots spårvidd. 100,000 R:dr skola af intressenterne deponeras i Kongl. Statskontoret före den 1 februari 1873 till säkerhet för anläggningens ändamålsenliga utförande, och arbetet bör påbörjas senast den 1 juni 1873; i motsatt fall förfaller concessionen.

Den 11 oktober 1872 har s. k. concession i nåder medgifvits för *anläggning med 4,83 fots spårvidd af jernväg från Oxelösunds hamn förbi Nyköping till Flens station* å vestra stambanan; börande plan härför underställas Kongl. Maj:ts nådiga pröfning och gillande, så att byggnaden kan påbörjas senast den 31 december 1873. Till säkerhet för utförandet skola sökandena före den 1 okt. 1873 i Kongl. Statskontoret deponera 100,000 R:dr; uraktlåtes detta, anses concessionen hafva förfallit.

Den 11 oktober 1872 är s. k. concession i nåder medgifven för *anläggning med 4,83 fots spårvidd af jernbana från Flens jernvägsstation förbi Eskilstuna stad till Walskogs station på Arboga—Köpings-banan, med grenbana öfver Quicksund till lämplig station på den beslutade jernvägen Stockholm—Westerås—Köping*. Kongl. Maj:t har bland annat i nåder bestämt, att för den s. k. concessionens åtnjutande skola intressenterne bygga jernvägen enligt plan, som till alla delar bör underställas Kongl. Maj:ts nådiga pröfning och godkännande, så att arbetet kan påbörjas senast den 31 december 1863; börande concessionshafvarne före den 1 oktober 1873, till säkerhet för fullgörandet af anläggningen, i Kongl. Stats-kontoret deponera 100,000 R:dr.

Den 1 november 1872 har Kongl. Maj:t i nåder gillat *anläggning af jernväg mellan städerna Lund och Trelleborg*, som kommer att hålla i längd 3 mil 32600 fot med spårvidd af 4,83 fot, och hvilken beräknats kosta 1,978,468 Rdr; börande

detta företag vara påbörjadt senast den 31 december 1873 samt fullbordas inom den 1 juni 1876.

Som den nu lemnade förteckningen å de jernvägslinier, hvilka under år 1872 blifvit af Kongl. Maj:t i nåder pröfvade för att, enligt intressenters derom afgifna ansökningar, anläggas utan att statsunderstöd till utföraudet kommer att utgå, visar, att full säkerhet ännu icke finnes, det alla företagen verkligen komma att utföras, så följer, att något egentligt gagn ej skulle vinnas med att för närvarande uppställa ett sammandrag i tabellform öfver dessa arbeten, af hvilka blott en del äro påbörjade. Det skulle till och med möjligen kunna blifva missledande att här upprätta dylikt sammandrag, för att visa huru stor längd jernväg som inom landet är för tillfället lagd under arbete genom enskilda intressenters eller bolags försorg *utan* annat understöd från det allmännas sida, än att rättighet till expropriation af mark för liniernes framdragande i nåder beviljats.

Slutligen antecknas, att Kongl. Maj:t, af särskilda tillgångar å Riksstatens Sjette Hufvudtitel, under år 1872 i nåder beviljat bidrag:

till *vägomläggningar inom Grödinge och Sorunda socknar af Stockholms län*. Plan med kostnadsförslag öfver dessa arbeten — som beräknats erfordra 9,988 R:dr 79 öre och till hvilkas utförande ett statsunderstöd i nåder beviljats att utgå med 4,900 R:dr — gillades den 3 november 1871, och kontrakt om verkställandet antogs den 14 mars 1872, hvarefter omläggningarne påbörjades, för att fullbordas inom den 1 juli 1874.

Till *omläggning* af ett genom storm och vattenflöde skadadt stycke å *landsvägen mellan Ystad och Svartebro*. Plan med kostnadsförslag gillades den 6 december 1872, då 3,800 R:dr statsunderstöd beviljades för verkställande af

arbetet, som är beräknadt till en kostnad af 5,800 R:dr. Omläggningen, hvilken uppgår till 3660 fots längd, skulle påbörjas *genast*, för att fullbordas inom den 1 juli 1873.

Stockholm af Kongl. Styrelsen för Allmänna Väg- och Vattenbyggnader i januari 1873.

Otto Modig.

Tabell öfver Statsverkets inkomster.

Ordinarie inkomster.	Beräknade inkomster enligt 1873 års riksstat.			Enligt räkenskaperna för				Statskontorets beräkning för år 1874.			
				1869.	1870.	1871.	Medium.				
	R.dr.	öre.					R.dr.	öre.	R.dr.	öre.	
Ränta	4,505,000					4,486,505	4,486,505			4,501,500	
Tionde	1,582,800					1,618,433	1,618,433			1,618,300	
Arrendemedel:											
Penningar	69,700		52,192	67,018	60,421	59,877				80,100	
Spanmål	177,000 kub.-fot à 2 R:dr 10 öre		371,700	372,707	398,439	374,946	67	169,000 kubikfot à 2 R:dr 10 öre		354,900	
Bergverkstionde	93,000		100,290	93,560	72,573	88,807	67			93,000	
Mantalspenningar	575,000		541,930	559,390	567,373	556,231				575,000	
Bötesmedel	160,000		152,118	163,969	183,171	166,419	33			160,000	
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	140,175 kub.-fot à 2 R:dr 10 öre	50	294,367	320,223	323,545	321,336		140,175 kubikfot à 2 R:dr 10 öre.		294,367	50
Tillfälliga rotevakansafgifter	7,500		7,125	7,025	9,041	7,730	33			7,500	
Vakansafgifter af nyroterad jord	98,000		84,993	87,587	91,991	88,190	33			98,000	
Rotevakansafgift af utsockne frälsehemman i Halland	24,000		19,832	19,102	18,403	19,112	33			20,000	
Vakansafgifter af bergslag	18,000									18,000	
Trosspassevolansafgift	26,500		26,490	26,537	26,540	26,522	33			26,500	
Båtsmansvakansafgift	70,000		63,751	51,152	60,088	58,330	33			60,000	
Kontrollstämpelmedel	12,000		13,389	14,464	17,982	15,278	33			15,000	
Fyr- och båkmedel	750,000		740,467	776,929	809,984	775,793	33			750,000	
Telegrafmedel	783,000		741,776	766,229	842,668	783,557	67			783,000	
Jernvägstrafikmedel	8,000,000		6,221,280	6,791,193	7,784,860	6,932,444	33			9,500,000	
Skogsmedel	500,000		370,036	310,499	589,597	423,377	33			500,000	
Extra uppbörd	62,832	50	80,358	71,751	116,036	89,382				62,832	50
	Säger	18,003,400									
Extra ordinarie inkomster.											
Tullmedel	14,600,000		13,995,957	15,805,033	19,119,239	16,306,743				15,000,000	
Postmedel	2,500,000		2,254,434	2,447,219	2,463,914	2,388,522	33			2,500,000	
Stämpelpappersmedel	1,350,000		1,410,926	1,347,872	1,298,362	1,352,386	67			1,350,000	
Bränvinstillverkningsafgift	11,200,000		8,432,864	10,990,166	11,712,713	10,378,581				12,000,000	
Hvitbetssockertillverkningsafgift	16,000									32,000	
	Säger	29,666,000									

	1869.	1870.	1871.
Beräkningen af			
Bergverkstionden:			
Kopparränta	72,438	64,382	50,875
Svafvelbrukstionde	3,590	10,419	776
Silfvertionde, efter afdrag af myntarelön	17,104	16,377	14,151
Nickel, bly, glete, skärsten m. m. . . .	7,158	2,382	6,771
Säger	100,290	93,560	72,573
Extra uppbörden:			
Extra medel och uppbörder	71,560	66,006	79,191
Intressemedel	5,262	—	—
Observationsmedel	7,119	4,629	40,521
Myntarelön och slagskatt	3,575	3,498	3,095
Säger	87,516	74,133	122,807
Afgår för nickel, bly, glete m. m.	7,158	2,382	6,771
Återstår	80,358	71,751	116,036